

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ŞI COMERCIU

ORGAN AL: „Reuniunii Economice din Orăştie“ şi „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului“

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România şi străinătate 10 lei pe an.

APARE:

În fiecare Duminică.

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifa, cu preţuri moderate
Abonamentele şi inserţiunile se plătesc înainte.

Industria de casă.

Înţelegem sub numirea aceasta toate lucrurile ce sunt de lipsă pentru oamenii din casă. Imbrăcămintea, uneltele şi toate acareturile şi mobilele, nu numai cele ce sunt neapărat de lipsă, ci şi cele cari să folosească pentru pozoabe şi înfrumşetări.

Unul dintre cele mai însemnate ramuri ale industriei de casă este fără îndoială, ţasutul. Măna îndemnatică a ţarancelor noastre, cari dela fire sunt ingenioase şi vărsate în acest ram industrial, a pus în viaţă şi pe femeile cele mai cultivate ale societăţii omenestii de azi.

Adunându-se deosebitele mustre de ţasături din toate ţinuturile locuite de români şi făcându-se albumele în colori, deschizându-se la Viena un deposit, apoi la expoziţia din Sibiiu şi la cea dela Bucureşti, ele a fost şi sunt admirate şi de străini, aşa că, gustul şi hărnicia femeii române a trecut departe şi peste hotarale ţării noastre.

Toate ţasăturile acestea mai sunt şi rentabile, pentru-că din câteva chilogramme de lână bine aleasă şi lucrată după mustre originale cu motive româneşti poţi scoate un venit curat foarte însemnat în proporţie cu materialul cumpărat şi spesele lucrului.

Harnicele femei române din Săcele în părţile Braşovului, lucrează cu atâta isteţime şi pricepere tot felul de stoffe din lână, încât prin lucrul lor, prin finişa şi curăţenia materialului de lână, prin aranjamentul colorilor şi prin trănicia produsului lor fac concurenţă fabricelor de postavuri din ţară şi străinătate.

De aci urmează, că în interesul economiei casnice ţărăneşti, ţasutul şi

răşboiul să nu lipsească din nici o casă românească.

Precum în trecut aşa şi în viitor, ţăranul să-şi păstreze portul şi obiceiul. Să cultive regulat în fiecare an cât mai multă cânepă, în, să ţină oi după putere, ca să aibă lână îndestulitoare, să-şi procure bumbacul necesar şi să se îndeletnicească a-şi face şi pregăti tot ce are lipsă pentru sine şi pentru ai săi.

Astfel va putea înainta ţăranul şi în cele economice, când va produce el singur de ce are lipsă, când ce a învăţat dela părinţi va lăsa de moştenire şi fiilor şi ficelor sale din industria de casă, silindu-se a se îmbunătăţi şi perfecţiona. Lucrează bărbăteşte şi-ţi ajută singur în toate, şi fi încredinţat că rugândute lui Dzeu, acela încă îţi va ajuta!

Duşmanii verzelor.

Cum toate legumile, aşa şi verzele au mai mulţi duşmani, cari une-ori nu numai că le împedecă în creşterea lor regulată, ci chiar le si nimicesc. Intre acestia să numără: *purecii* şi *omidele* de varză.

Purecii de varză sunt nişte insecte surii-verzii, cari să grămădesc une-ori cu miile pe partea din jos a foilor pe cari apoi le mănca şi găuresc. Impotriva acestor insecte stricăcioase şi uricioase, încă s'a născocit în timpul din urmă mai multe mijloace de stîrpire. Intre acestea să numără Thanatonul şi pravul de var.

Thanatonul este un fel de leşie de tăbac, care cu ajutorul unei pompe să stropeşte pe foile de verde. Dar' cum Thanatonul este veninos şi poate să ajungă în căpăţinile de varză, întrebuintarea lui nu prea e de recomandat. Mai de recomandat este pulverea de var, care să presară pe foile verzelor atacate şi prin care să stîrpsc apoi în timpul cel mai scurt. Ploile mai reci încă sunt un duşman primejdios al pure-

cilor, după cari de regulă mor şi să stîrpsc cu desăvârşire.

Omidile de varză încă sunt un duşman primejdios al verzelor, care une-ori le nimiceşte cu totul. Acelea provin dela fluturii albi, cari le depun ca ouă în dosul frunzelor acelor. Din ouăle acelea să desvoaltă mai târziu omidele, cari apoi ca toate omidele rod frunzele acelor, aşa că une-ori rămân numai vinele. Cel mai bun mijloc de stîrpire al omidelor ar fi nimicirea fluturilor încă înainte de a apuca să depună ouăle. Dar' aceasta de regulă nu să prea face. De aceea nu ne rămâne alta de decât stîrpirea omidelor.

Stîrpirea omidelor de varză este un lucru cam greoiu şi uricios totodată, ~~de care ce acelea sunt nişte insecte~~ foarte puturoasă şi apoi prin strivirea lor între degete să măreşte încă şi mai mult mirosul lor nesuferibil. Mai de recomandat este şi pentru stîrpirea acelor pravul de var şi cenuşa, cari să presară în dosul foilor acelor, cu deosebire dimineaţa, până când adecă sunt pline de roauă, ca acelea să se poată lipi mai uşor de ele.

În timpul din urmă s'au mai făcut încercări şi cu cultura cânepii de toamnă printre firele de varză, care încă a dat bune rezultate. S'a dovedit adecă, că omidele de varză, ca şi gârgăriţele din bucate, nu prea pot suferi mirosul cânepii, de aceea fug din verzarii.

Scăderi şi poveţe.

Crepatul căpăţinelor la verde încă să întâmplă une-ori, după-ce adecă acelea au ajuns o mărime anumită. Aceasta să întâmplă cam de regulă atunci, când pământul e prea gras şi verzele au prea mult nutremânt. Prin crepatul acela, verzele îşi perd apoi foarte mult din preţul lor, de o parte pentru-că nu să mai pot vinde cu preţ, de altă parte pentru-că dacă să lasă în starea aceasta, să pot strica chiar şi acolo pe loc.

Dacă crepatul verzelor să întâmplă într'o măsură mai mică tot mai e rând şi samă, de oare-ce într'un asemenea caz, cele crepate să taie pe rând şi să întrebuintează în economia caznică. Dacă

însă acela să **întâmplă într'o măsură mai mare**, atunci **trebuie luate anumite măsuri pentru împedecarea aceluia**. Una dintre aceste măsuri ar fi mișcatul cât de puțin al verzelor din rădăcină, prin care apoi încetează pe un timp oare care creșterea mai departe. Mișcatul verzelor trebuie să se facă după o ploaie mai îmbelșugată și numai tare puțin.

Tăiatul verzelor pentru înăcrit să face de regulă cătră sfârșitul lui Octombrie, după ce adecă să răcorește bine timpul, de oare-ce dacă să taie mai înainte, nu să prea pot păstra timp așa îndelungat în stare crudă. Cu cât verzele să pun mai târziu la înăcrit, cu atât să pot păstra timp mai îndelungat Economii nostrii pun verzele la înăcrit de regulă numai după-ce intră în postul Crăciunului.

Verzele tăiate să pot păstra timp mai îndelungat și așa neînăcrite, dacă să așază într'un loc mai zvântat cu o temperatură mijlocie, unde adecă să nu fie nici prea cald, dar nici frig de tot, ca să înghețe, de oare-ce verzele înghețate nu mai prea sunt așa bune pentru înăcrit. Anumite pivnițe să pot folosi cu bun succes pentru păstratul verzelor. Tot în pivnițe să mai pot păstra și verzele smulsă cu rădăcina, cari adecă să pun apoi primăvara în grădini pentru producerea sămânței de rând.

Ioan Georgescu.

Școala economică de repetiție.

Extras din ordinațiunea ministerială ung. reg. de culte și instrucție publică Nr. 66,569 dela 24 Sept. 1902 publicată sub titlul: organizațiunea și planul școlii economice de repetiție; ungurește: A gazdasági ismétlő-iskola szervezete és tanterve.

Cap. I.

Condițiunile organizării școlii economice de repetiție și obligativitatea organizării.

§. 1.

Școala economică de repetiție pe baza dispozițiunilor §-ului 55 al art. de lege XXXVIII din 1868, și în senzul §-ului 50 al aceluiaș articol de lege este cursul de repetiție al școlii populare elementare comunele ce e a să înființa; al cărui scop este, că între obiectele de învățământ obligate în școala populară elementară comunală conform scopurilor generale ale legii de instrucție populare în cursul de instrucție repetitor să se împărtășească de îngrijire deosebită îndrumările practice înșirate în capitolul de lege amintit mai nainte referitor la economia de câmp și la ramurile ei laterale, și ca să se ajungă scopul legii exprimat în acelaș capitol referitor la fizică și istoria na-

turală, că aceste obiecte de învățământ să se predee cu deosebită privire la regiune și la modul de viață a părții precumpănitoare a părinților copiilor, sau într'un mod mai extins și folositor vieții poporului.

Conform acestora pe baza dispozițiunilor §-ului 55 al legii de instrucție școala economică de repetiție, dupăcum conform împrejurărilor climei și solului din cutare regiune e lătită în general agricultura, economia vitelor, cultura poamelor, cultura viilor, legumăritul sau cultura pădurilor, — să vor acomoda acestor rami economici atât cu privire la organizațiune cât și cu privire la materialul de instrucție și la învățământul practic și astfel are să fie școala economică de repetiție cu direcție agricolă, pomologică, de vierit, de legumărit sau de pădurărit, fiind cu conziderare la raportul și influența împrumutată ce o au singuraticii rami agricoli unii față de alții.

§. 2.

Din § 50 al legii de instrucție reiese clar, că comuna politică este obligată a să îngrijii conform legii de instrucțiune repetițională corespunzătoare pe sama copiilor obligați la învățământul de repetiție. Conform acesteia, fiecare comună, în care partea precumpănitoare a locuitorilor să ocupă cu economia, agricultura, cultura viilor, grădinăritul pomăritul sau cu pădurăritul și numărul copiilor de ambele sexe obligați la învățământul de repetiție ajunge la numărul de 40 cari de fapt locuiesc permanent în comună, o astfel de comună este obligată în baza §. 50 al art. de lege XXXVIII din 1868 a înființa și susține școala economică de repetiție.

Școala comunală generală de repetiție ce a existat până acum în comună este de a să organiza în timp de un an dela introducerea ordinațiunii prezente în școală economică de repetiție, dacă în comună este învățător acomodat la conducerea școlii economice de repetiție.

§. 3.

Reprezentanța comunală, după ascultarea opiniunii scaunului școlar comunal, respective a curatoratului școlii de stat stabilește, că în conziderarea celor cuprinse în §. 1 ce fel de școală economică de repetiție o află necesară de susținut.

§. 4.

Școala de elevi de industrie existentă în comună numai în acel caz liberează comuna de obligământul organizării școlii economice de repetiție, dacă sau partea preponderantă a locuitorilor comunei să ocupă cu industria, sau dacă numărul celor obligați la învățământul de repetiție — dar' cari nu să pot îndruma în școala pentru

elevii de industrie, respective de comerțiu, — nu atinge numărul de 40.

Dacă ajunge la 40 numărul celor obligați din o comună, — fie ei afară sau în interiorul comunei și nu s'ar putea îndruma în școala elevilor de meserii sau comerțiu — neîncăpând și nefiind ei elevi de industrie sau comerțiu, — este a să organiza școală separată economică de repetiție.

§. 6.

Două sau mai multe comune cari nu sunt mai departe una de alta — socotind dela centrul comunelor — de 3 și 7 a zecea kilometri să pot asocia cu îngăduirea comitetului administrativ pentru înființarea unei școlii economice de repetiție, dar' numai în cazul, când numărul total al copiilor obligați la instrucțiune din acele comune în etatea dela 13 — 15 nu trece de 60.

În acest caz teritorul de praxă pe cât posibil în totdeauna trebuie ales între cele două comune, sau școala trebuie organizată în comuna din punctul central al comunelor asociate. Excepțiunea are loc, dacă mai multe comune să asociază pentru organizarea unei școlii economice de repetiție cu învățător specialist. În acest caz invoiala o pot face comunele.

§. 7.

Dacă între cei obligați a cerceta școala economică de repetiție cel puțin 50 sunt fete, instrucțiunea economică de repetiție este de a să distribuie în două grupe, respective este a să organiza școală de repetițiune deosebită de băieți și de fete.

În acest caz băieții și fetele sunt a să instrua cu totul deosebiți și pentru școala de fete sunt a să institui învățătoare cualificate, sau în lipsa acestora femei culte cualificate pe cale practică din economia casei, legumărit, cultura galițelor, a animalelor de casă, îndeosebi din cultura animalelor cornute și lăptărit, cusutul albiturilor și al hainelor, cultura cănepei și a inului, cu aceea destinațiune clară, că fetele, să se poată pregăti cu deosebită îngrijire pentru chemarea lor de femei.

În aceste școlii instrucțiunea de repetițiune a fetelor să acomodează și în ce privește învățământul din obiectele pentru cunoștințele generale în cadrul planului și materialului de învățământ stabilit.

§. 8.

Pe lângă școlile populare elementare de stat, este neapărat să se înființeze — cu concursul specificat mai înjos al comunei — școală economică de repetiție, dacă sunt în comună cel puțin 20 obligați la învățământul de repetiție al acestei școlii. (Va urma).

Cultura pomilor.

Știut este obiceiul comun, că deși pomilor li s-a da o cultivare convenită înainte de a ne îmbia recolta, — nu să cultivă însă îndeajuns pomii și după culesul fructelor lor. Acum, când de pe un rând de pomi, cum e cireșul, caieșul, părul s'au cules fructele, o deosebită îngrijire e de dat acestora, mai ales, că dela îngrijirea lor de aci înainte atârnă producția lor în anul viitor.

Fiind circulația sucului la acești pomi, precum și la alții, foarte abundanță în timpul creșterii fructelor, după ce fructele să culeg, să intrerupe circulația aceluia suc. — În timpul acesta vedem adeseori la cireși și caieși o curgere a succului, care prefăcându-se în mazăgă este adăpostul potrivit pentru desvoltarea bureților sporadici, cauzând un fel de morb acestor pomi, în urma căruia crengile mai mici sau și cele mai groase să usucă. Aceste trebuie să le curățăm, ceea-ce e a-să face acum mai cu înleznire, de cât toamna sau primăvara când în lipsa frunzelor, nu e ușor a-le deosebi cele uscate și molipsite, de cătră cele traince.

Cu atât mai vârtos să recere îngrijirea și a solului acestor pomi acum, cu cât, dacă în lunile Iulie și August să sapă împrejurimea lor, ca încă lumina și căldura puternică a soarelui să facă productiv pământul, astfel să pune temelii unei puternici desvoltări și a productivității acestor pomi pe anul viitor. La acești pomi să adeverește zicala »precum îi grijești, așa-ți și rodesc«.

Sfat pentru apărarea vitelor de muște.

Să știe de toți cât de mult supără în timpul verei muștele atât caii cât și vitele cornute (mai ales muștele de cai și musculițele).

Ele nu lasă aceștea animale să se odihnească în liniște, nici a mânca atât în grajd cât și la pășune.

În timpul verei mai ales, caii să bat grozav de muscă, isbind aproape continuu din toate picioarele ca să se apere de muscă, astfel că de unde în loc să odinească în grajd sau drumuri când sunt opriți ca să răsufle, ei pierd puterile lor luptându-se cu muștele, cu atât mai mult dacă mai au și coada retezată.

De asemenea vitele cornute și în deosebi taurii au mult a suferi din cauza

muștelor, care să așează în număr foarte mare pe grebăn unde nu poate ajunge vita cu coarnele sau coada

Pentru a apăra animalele de muște, s'a încercat a ținea grajdurile întunecoase cu perdele la uși și la ferestre, lucru nepractic căci chiar dacă n'ar fi nici o muscă în grajd, ele sunt aduse de afară cu caii care vin de pe un drum sau caii și vitele care vin dele pășune; în afară de asta, în grajdul închis este prea mare căldură și ventilația oprită, în cât mirosul atât de greu de suportat din urina de cai strică aerul pe care-l respiră caii și vatămă ochii.

Acest procedeu de altfel nu folosește multe, dat fiind modul de evoluțiune al muștei calului. (*Gastrophilus equi*). Asupra acestei din urmă chestiuni nu insist în acest loc, întâi că nu intră în scopul pe care voesc a-l atinge prin acest articol, care este a da un sfat practic și popular, și al doilea că această chestiune să găsește destul de bine descrisă în ori-ce zoologie.

O lungă practică mi-a dat mijlocul de a apăra caii și vitele cornute de acești oaspeți așa de supărători și de a da cailor mai ales, mijlocul de a putea mânca liniștit, precum și odihna ce le este așa de trebuincioasă atât în grajd cât și în timpul stațiunii la drum, când sunt opriți pentru a răsuffa.

Am încercat în acest scop diferite substanțe, chestiunea preocupându-mă în deosebi, de oare-ce în literatură veterinară nu am găsit sub acest raport nici o indicațiune specială.

Din toate substanțele întrebuițate, am obținut rezultate în adevăr admirabile prin întrebuițarea *oleului empiromatic (Ol. cornu de cerb crud)*.

Modul de întrebuițare este foarte simplu: din acest olei, să toarnă pe cănepă sau o bucată de vată, și să unge calul de sub coadă până jos între picioare dinapoi sub burtă, pe laturile și fața peptului, laturile gâtului și spinare, trecând peste aceste părți cu o cârpă muiată în acest ulei, care nu vatămă cătuși de puțin pielea, nu provoacă iritațiuni sau ori-ce alt efect vătămător calului.

Pentru vitele cornute să ung părțile unde de obicei să așează muștele, anume greabănul și spinarea.

Nu trebuie uns cu mult olei deodată, ci cu cârpa muiată bine să trece peste părțile corpului arătate mai sus și să repetă aceste ungeri la câte 2 până la 3 zile.

Sudoarea nu spală complet acest olei, în cât chiar nădușind calul, oleiul să păstrează pe piele.

Din cauza mirosului acestui olei, care nu-mi pare de loc neplăcut, fug muștele și lasă animalele neturburate căci în adevăr nimic nu poate impre-

siona mai rău ca intrând într'un grajd, să se vadă caii bătând din cap și coadă.

Cu complectarea acestui mod de tractare, este recomandabil ca în lunile Februarie, Martie și Aprilie să se administreze cailor câte 2 grame de acid arsenios, timp de 15 zile în grăunțe; iar gunoiul cailor în care să găsească larvele muștelor să fie distrus prin ardere sau îngropare imediat ce să scoate din grajd, aruncându-se în groapă și acoperindul cu pământ, căci din larvele acestea sub influința căldurii să desvoaltă musca calului.

În modul acesta să scapă complet grajdul de muște, prin ungerea cu oleiul sus arătat, să terește de aducerea de nou muște din afară, de pe drumuri, pășune, în grajdul deja curățat prin tratamentul cu arsenic; și în mod vremelnic (pentru toată vara) de neliniștea ce produc aceste muște.

Oleiul empiromatic are avantajul că este foarte efin și nu să trece mult pentru fie-care dată la unsul cailor; un chilogram ajunge pentru doi cai mai mult de o lună jumătate.

Cred că prin acest mijloc foarte simplu și efin să aduce cel mai mare bine cailor și vitelor cornute așa de chinuite în timpul căldurilor din cauza muștelor; folos pe care-l vor putea aprecia în destul numai aceia cari posedă cai și vite.

Hugo Bauman,
medic veterinar.

„Albina“.

Serate de-ale meseriașilor români.

Ședința literară a 6-a, ținută în 28 Iunie n. c., în localitățile »Reuniunii socialilor români din Sibiiu«, ne-a descoperit date importante din trecutul uneia dintre vechile societăți ale meșteșugarilor români.

În cuvântul de deschidere al ședinței președintele reuniunii, dl Victor Tordășianu, între altele ne-a împărtășit adică, că mulțămită bunei voințe a deșteptului protopresbiter, dl Nicolae Borzea din Făgăraș, harnicul notar al »Reuniunii române de argăsitori din Făgăraș«, dl Ioan Berescu ne-a transmis un raport, din care reiese, că în Făgăraș, a existat din vechime »Țechiul tăbăcarilor«, organizat pe temelii diplomelor Împăratului Carol al VI-lea și al principelui Racoți al II-lea. Originalele acestor diplome în limba latină pe pergament, cu sigile de ceară și în cutii să păstrează la președintele »Țechiului tăbăcarilor« numit și recunoscut dela anul 1880 de »Reuniunea română de argăsitori din Făgăraș«. La Reuniune să mai găsească obiecte vechi, datând dela anul 1643, iar registre și protocoale dela anul 1790.

Pe când înainte cu 20—30 ani meseria tăbăcării era în floare, astăzi după-ce piei din România nu să mai pot aduce ca mai înainte și mai ales în fața concurenței fabricilor ia numai vegetează. Acestea sunt și cauzele, din cari astăzi abia să mai îndeletnicesc cu această meserie 32 familii din Făgăraș.

Scopul Reuniunii după statutele aprobate în 1880 este a) înaintarea și progresul membrilor și ajutorarea acestora dintre ei, cari fără vina lor au ajuns la sărăcie, cum și ajutorarea bolnavilor din societate; b) ținerea bunei ordine în privința elevilor față cu argăsitorii și c) înființarea unui magazin pentru păstrarea pieilor verzi, cumpărate spre vîndere între membrii cu prețul de cumpărare și un magazin de vînzare.

Membrii ai Reuniunii pot fi numai cei-ce să ocupă cu meseria pe teritoriul Făgărașului, bărbați, femei și minoreni, cești din urmă exerciindu-și drepturile prin plenipotențiați. Membrii solvesc o taxă de 20 cor. odată pentru totdeauna și 50 fileri taxe la pătrar de an.

Reuniunea are în fruntea sa: 1. Comitetul dirigent, constător din președinte, vicepreședinte, notar, cassar, raționist, avocat și 9 membri, toți aleși de adunarea generală pe 3 ani. 2. »Comitetul revizoral« din 3 membri, aleși pe 3 ani și cu dreptul de a controla birourile, a scontra cassa și în caz de lipsă a concherna însuși adunarea generală. 3. »Comitetul pacificator« din 6 membri ordinari și 2 suplenți. Jumătate din membrii acestui comitet să aleg de adunarea generală, iar' cealaltă jumătate de către elevi și sodali pe câte 1 an. El funcționează de sine stătător cu președinte și notar ales din sinul său. Chemarea comitetului pacificator este a petrața și decide asupra divergențelor (neînțelegerilor) dintre stăpâni și calfe și ucenici.

E caracteristic, că președintele Reuniunii, care să numește de membri în graiul zilnic »Țehiu-meșter«, agrăiește în adunări pe membri cu »Meșteri Dumneavoastră!« în loc de »Domnilor« cum să obicinuește la alte societăți.

Societatea astăzi dispune de puțină avere, dar' pe timpul țehiurilor a ajutat bisericile române din Făgăraș cu mii de floreni. Astfel în 1878 au făcut la biserica gr.-or. de acolo un prapor în preț de 1000 cor.

Membrii societății astăzi să ocupă exclusiv cu argășitul pieilor de oaie, mai sles lucrute în alb și foarte rar în negru sau roșu. La lucrarea pieilor să folosește »scumpia« (un fel de floare ca trifoiul), adusă cu vagoanele din Bulgaria. Pieile crude să cumpără din Făgăraș și jur, apoi din Brașov, Sibiu, Mediaș, Sighișoara, Cetatea-de-baltă etc., iar' cele lucrute să desfac cam tot în aceleași orașe, dar' mai ales în Brașov.

Președintele Reuniunii astăzi e Iosif Ciora, notar Ioan Berescu și cassar Vasile Țințar.

Cât preț să punea în vremea veche pe meserii și cu câtă sfințenie să purtau meseriașii noștri față de așezămintele lor, o dovedește următoarea formulă a jurământului, când intra vre-un măiestru în societatea din Făgăraș:

»Doamne, Isuse Christoase ajută-ne! În numele atot Creatorul, a sfinței Treime: Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt, jur eu cu numele (N. N.), că voiu ținea poruncile onoratului Țehiu și voiu asculta pe cei mai mari și meșteșugul din mâna mea nimănui nu-l voiu da. Și la judecată voiu lua sama și nu voiu părtini nimăruia fără sufletul meu. Așa să-mi ajute Dzeu«.

De încheiere dl Tordășianu exclamă cu cuvintele dlui protopop Borzea »dare-ar bunul D-zeu ajutorul său, ca toate lucrurile și întocmirile sociale ce le vedem, precum și această societate să nu apuce pe calea decadenței, să le vedem iarăși în vigoare, iarăși reînviat și cu puteri nouă de viață să-și continue calea!«

Intrați în însăși ședința literară, notarul reun. dl St. Duca cetește procesele verbale ale ședințelor administrative, iar' după dsa, corul improvizat al dlui Ioan Stanciu, măiestru zugrav a cântat cu simț câteva cântece corale; sodalul măsar' dl Ioan Hedu, urcând pentru prima oară tribuna, ne-a procurat multă veselie cu »Pocăința bețivului«, de Speranță, mica școlărița Maria Coleșanu, a plăcut în poezia »Intristarea, de Alexandri; dl Nicolae Ișan ne-a înveselit și de data aceasta cu mai multe cântece hazlii; dșoara Constanța Buzdughină ne-a predat cu destulă naivitate poezia »La oglindă«, de Ccșbuc sodalul cismar dl Codrea Popa, cu un basso puternic și cu o voce curată, moale, ne-a captivat toate simțirile, executând »Cântecul haiducului« și secerând nefârșite și binemeritate aplauze. După recitarea potrivită a poeziei »Rea de plată«, de Coșbuc, prin dl I. Hedu, a urmat baritonul nostru, dl Ioan Stanciu cu doina din »Moșul Ciocârlan«, ce ne-a încântat și fermecat.

Terminat programul, între asistenții cam 100 la număr s'au sortat 11 broșuri folositoare.

Dl Tordășianu având să părăsască pe câte-va săptămâni Sibiuul, mulțamește participanților și-i roagă să aziste și la lucrările ulterioare ale Reuniunii ce să vor conduce cu vrednicie de harnicul nostru comitet în frunte cu zelul vicepreședinte dl C. Poponea și de notarul dl St. Duca.

»Călătorul«.

Lucrările agricole în luna Iulie.

În luna aceasta să urmează cu seceratul grâului ca și al altor cereale, cu treeratul și îngrijirea semințelor puse la magazie. Să știe că aceste lucrări agricole nu să pot isprăvi toate în luna Iunie, deci ele să mai fac și în Iulie. Îndată după ridicarea grânelor de pe câmp, ar trebui ca toate locurile de miriște să se are cât să va putea mai la suprafață, ca astfel toate semințele de ierburi vătămătoare să fie acoperite de pământ. Aceste semințe, la cea mai mică umezeală vor încolți și vor crește, și când locul este acoperit de verdeață să grăpează locul în lung și de-acurmezișul, ca astfel toate buruienile să fie desrădăcinate și uscate de căldura soarelui. Astfel de lucrări să fac de agricultorii din străinătate și sunt bine făcute, fiindcă numai cu modul acesta își pot scăpa sămănăturile câmpului de fel de fel de buruieni vătămătoare la creșterea acestor sămănături. Toate ogoarele (arăturile) făcute în luna Maiu și Iunie, în această lună să ară a doua oară, însă de această dată arătura să face de-acurmezișul locului, ca brazdele să se fărâmițeze mai bine. Aceste arături să fac mai la suprafața locului. În Transilvania, după ce au trecut două săptămâni dela această arătură, agricultorii săteni grăpează locul ca pământul să se măruntească și mai bine. Această lucrare mie însă îmi pare de prisos, cu atât mai mult cu cât să știe că dacă în pământ să găsește puțină umezeală, flora microbiană să găsește în deplină activitate în înmulțirea ei și la asimilarea azotului în folosul sămănăturilor cari au a să face în toamnă.

Seceratul ovășului. Pe la jumătatea acestei luni sau chiar pe la sfârșit, să începe sereratul ovășului, care ca și treeratul, să face cu aceleași instrumente agricole. La hectar ovășul poate să producă dela 8—70 hectolitri. Ovășul să întrebunțează la hrana animalelor și a pasărilor de curte, la facerea pâinei, care este foarte hrănitore, și amestecat cu orzul la facerea berei.

La cai, ovășul să dă după ce au trecut două luni dela secerat. Paietele de ovăș să pot da ca hrană la toate vitele când sunt bine păstrate și sunt mai hrănitore decât paietele de orz.

Macul, dacă s'a copt să zmulge sau să taie cu seceră sau cu un topoș, după secerat să face mici snopi, care să fac glugi, să lasă 15 zile în bătaia soarelui și după aceea să treeră, sau să bate cu un băț. După treerat semințele să dau la ciur de două ori ca să se curețe bine, să pun la magazie unde să păstrează până la vînzare. Macul produce la hectar 20—26 hectolitri. Uleiul ce să scoate din semin-

Vinul care să întinde (cu bale) să vindecă prin turnarea a două albușe de ou tot la 100 L. vin.

*

Păstrarea pomilor găunoși. Ei să pot păstra și să poate avea încă mult timp roade, dacă să umple scorbura cu lut, care după ce s'a netezit, să unge cu păcură ca să nu-l spele ploaia.

Dum. 8-a după Roș., gl. 7 sft. 8

Dum	16 M. Antinogen	29 Marta
Luni	17 M. Marina	30 Avdon
Marti	18 M. Emilian	31 Ignat L.
Merc.	19 C. Macrina	1 Aug. Petru
Joi	20 S. Proroc Ilie	2 Porțuncula
Vineri	21 C. Sim. și Ioan	3 August
Sâmb.	22 M. Magdalina	4 Stetan

Redactor resp. GEORGE SUCIU.

Tergurile din Ungaria, Transilvania și Banat.

Del. 1-7 Aug. st. n. 1906.

1 August. n. — Alparét, Egerhát, Felsőbajom, Felsőör, Gyékényes, Kutti, Lubina, M. Klósvár, Nagypalád, Námesztó, Nyárádszereda, Nyirlugos, Oláhszentgyörgy, Óriszentpéter, Petris, Szepesófalu, Tab, Töketerebes. — **2.** Alsószopor, Belényes, Brood (Szlavónia), Cséffa, Felsőszvidnik, Gyöng, Hajdudorog, Illok (Szerém.), Kisszolyva, Kőrös (Belovárm.), Malaczka, Miholjac (Verőczem), Németsujvár, Pakrac (Pozsegam), Sámson, Söjtör, Trencsén, Verebély (Verőczem.), Volócz. — **3.** Bánokszentgyörgy, Csáktornya, Déva, Körmöczbánya, Mezóméhes, Resziczabánya, Tiszafüred, Vajdarecse, Vaskoh. — **4.** Karánsebes, Oláhlaposbánya, Rézbányaváros, Rimaszombat, Szalárd. — **5.** Abádszalók, Bükkösd, Jászárokszallás, Kecskemét, Kiszombor, Kula, Kupfalva, Magyarós, Mitrovitz, Pankota, Pécs, Soroksár, Tiszalök, Ujpecs, Versecz. — **6.** Baranyavár, Bellus, Börzsöny, Debreczen, Devecser, Dezser, Dombó, Eperjes, Kétegyháza, Kismarton, Kürt, Lelesz, Ljubesica (Varasdm.), Mártonhely, Mekényes, Mezőkeresztes (Borsodm.), Nádudvar, Nagydorog, Nagymarton, Naszvad, Pápócz, Prázsmár, Rajka, Sárd, Sárvár, Szentjobb, Szil, Tarczal, Üllő, Vágújhely, Vaja, Várpalota, Vizakna. — **7.** Aranyosmaróth, Bereczk, Kerka-szentmiklós, Mihályi, Nagydobrony, Nagyoroszi, Nagyszöllős (Ugocsa megye), Niczkyfalva, Ottóvolgy, Pásztó, Sellye, Széplak (Biharm.), Szerednye, Velence, Veszprém.

Cărbuni de fag

în ori-ce cantitate
să caută spre
cumpărare.
Oferte sunt a să
înainta la domnul

CAROL GROSS, Orăștie (Szászváros).

! 0:0:0:0:0:0:0:0:0 Creamul și săpunul de benzoe mygdale
conservează mai bine fața și minile! 0:0:0:0:0:0:0:0:0 !

Preparatele lui **CORNEL DEMETER** să pot căpăta
în farmacia N. VLAD, Orăștie (Szászváros).

Cremă de benzoe mygdale. Cremul de benzoe mygdale servește pentru conservarea, înfrumșetarea și albirea feței și a mânilor, dând totodată și o fineță deosebită. Delătorează tot felul de necurătenii de pe mâni și față, precum: pete, bubite, sgrăbunțe, pisteni (miteser) precum netezește și sbărciturile. — Conținutul cremului acestuia e ne-
striațios pentru față și mâni. **Prețul 60 fileri.**

Săpunul de benzoe mygdale foarte fin și excelent pentru toaletă. E pre-
parat din mirosuri plăcute de flori. Albește și netezește pielea. **Prețul 70 fileri.**

Prav contra asudatului. Cu efect foarte bun acelora cari
asudă tare. — **Prețul 50 fileri.**

Prav contra opăritului la copii. Mamelor deosebit e recomandabil a in-
trebuința la copii lor acest prav, deoa-
re-ce împedecă dezvoltarea difefitelor exceme și bube cari să produc prin
udul și asudatul copiilor. **Prețul 50 fileri.**

! Prav pentru porci, cai și vite! Efect minunat! Prin în-
trebuințarea acestui prav,
porcii, vitele și caii să în-
grașe, au poftă de mâncare și vacile dau lapte mult și bun! **Prețul 60 fileri.**

HÂRTIE PENTRU MUȘTE 10 fileri.

Diferite mirosuri de parfumuri franceze de prima calitate
să pot căpăta după măsură.

Săpunul de benzoe mygdale e cel mai bun în întrebuințare. Săpunuri foarte
bune și fine și deosebit plăcut mirositoare, să prepară din flori de vioarele, mar-
guerite și scumpină (iorgovan) à 70 fil., precum și săpun de ouă à 20 fil. bucata.

Instrucțiuni pentru prepararea rumului, a diferitelor liqueruri și beuturi!

!! THEE FOARTE FINĂ !!

! Alegere mare în perii de dinți, în diferite prețuri!

In atențiunea damelor!

Pentru conservarea frumșeții feței un preparat excelent este

CREMA-BLANKA
a lui ERŐS.

Prin întrebuințarea acestui preparat nestrictăcios, neconținând argint viu
și materie de plumb, să delătură tot felul de necurătenii de piele, pistrii,
sgrăbunțe, mâncărimi etc. Să poate întrebuința și ziua, lipsit fiind de
materii unsuroase. — **Prețul unei tighii 1 coroană.**

Săpunul pentru această cremă costă 80 fileri.

Puderul-Blanca a lui Erős de culoare albă, roză și crem,
face să dispară luciul pielei, din care motiv să înviorează
pielea feței. — **Prețul unei cutii K. 1-20**

Ferți-vă de imitațiuni!

Trimite cu posta prin ramburs ori după
trimiterea banilor înainte, preparatorul:

ERŐS ALADÁR, farmacist în DÉVA.
(farmacia „Holló”-hoz).

Mare deposit de unelte chirurgice, bandage, parfumerii fran-
tuzesi, ape și paste de dinți, săpun medicinal și de toaletă.

CUMPĂRAȚI!**Biblioteca »Bunul Econom«**

Din această bibliotecă se pot comanda următoarele broșuri:

1. »Nutrețurile ierboase, cositurile, prepararea fânului și pășunile«.
2. »Economia porcilor, oilor și a caprelor«.
3. »Sămânța plantelor agricole și sămânțul lor«.
4. »Ingrijirea plantelor în cursul vegetațiunii. Recolta cerealelor«.
5. »Economia vitelor sau Zootechnia generală«.
6. »Agrologia sau cunoașterea pământurilor și mijloacele de a ale îmbunătăți«.
7. »Agricultura generală. Lucrarea pământului. Plugul, grapa, tăvălugul și alte instrumente de mărunțit pământul«.
8. »Ingrășemintele. Irigațiunile (udarea sământului)
- 9—10. »Prăsirea păsărilor de casă (gălițe hoare). Găinile, curcile, găinușele (bibilicele), gășcele, rațele, porumbii (porumbeii)«.
11. »Cultura cerealelor. (Grâul, săcara orzul, ovėsul, meiul, hirișca, cucuruzul (porumbul))«.
12. Cartoful, napol (sfecla), inul, cânepa, rapița fasolea, linte, mazerea, și cultura lor.
13. »Economia cailor, vitelor mari corne și bivolilor«.

Prețul unei broșuri 30 fil. pentru România 50 bani.

Comandele au ase adresa la administrațiunea »Bunului econom« Orăștie, Szászváros.

Sunt potrivite pentru prelegerile publice populare și pentru toți agronomii și proprietarii de pământ.

Tipografia „MINERVA“ în Orăștie,

Fondată în anul 1888.

Tipografia „MINERVA“

e provăzută cu cele mai bune mijloace tehnice și fiind bine asortată cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne, e pusă în pozițiune de a putea executa ori-ce comande prompt, cu cea mai mare acurateță și cu prețuri ieftine. Totodată să ingrijește ca acelea să fie estetic lucrate, după cele mai nouă modele.

Până de prezent să bucură de spriginul celor mai îndepărtate orașe. Dovadă aceasta despre promptitudinea și acuratețea cu care efectuește ori-ce lucrare.

Ca prima tipografie românească în acest mare comitat, să roagă de binevoitorul sprigin al institutelor românești și al privaților.

Tot aci să tipărește:
„BUNUL ECONOM“
revistă prtu agricultură
industrie și comerțu.

Comandele
din afară să
efectuesc repede!

Opuri _____
Bilete de log. _____
Broșuri _____
Circulare _____
Bil. de vizită _____
Invitări _____
Bilanțuri _____
Acții _____
Cap. de epist. _____
Placate _____
Ord. de dans _____
Adrese _____
Compturi _____
Note _____
Preț Curent. _____
Anunțuri _____
Registre _____
Imprintate _____
Converte _____
Bilete de cun. _____
Etc. etc. etc.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică.

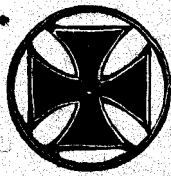
Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta.

vindecă și înviorază

Deosebită atențiune
rării, că acest aparat

(191) de 20

Nu e mijloc secret

pe lângă garanție

e a se da împreju-
vindecă boale vechi
de ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, fiișuri de ureche, bătăie de inimă, sgârșiri de inimă, asma, ausul greu, sgârșiri de stomac, lipsa pofter de mâncare, răceală la mâni și la picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influența pinsomnie, epilezia, circulația neregulată a sângelui și multor altor boale cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. In cancelaria mea se află atestate încurse din toale părțile lumii, cari prețuesc cu mulțmire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confundă cu aparatul »Volta« deoarece-ce „Ciasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, aprățiat și cercetat. Deja efinătatea crucii mele electro-magnetice o recomandă indeosebi

Prețul aparatului mare e 6 cor. Pretul aparatului mic e 4 cor.
folosibil la morburii cari nu sunt mai vechi de 15 ani. folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țeară și streinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42 G. colțul strada Kálmán.**Syrup de zmeură „Demeter“**I. calitate, curat, numai din
suc de zmeură preparat.

1 kilogram costă 1 cor. 20 fil. 1/4 kilogram. 40 fil.

Să capătă în farmacia
N. VLAD în Orăștie (lângă collegiu).

Cine are de vânzare miere de stup și oeară în ori-ce cantitate, să se adreseze la administrația foaiei noastre în Orăștie, de unde i-să va spune prețul cu care să cumpără.